

	Lovačko Udruženje „Bošnjace“ lovacbosnjace@gmail.com Ive Lole Ribara bb, 16232 Bošnjace 016/856-505 pib:102944563 mbr:17503138 žr: 205-61317-49 Predsednik 060/0-855-480 Sekretar 065/855-855-2 www.lovac.bosnjace.com
---	---

P R O G R A M

lova ke obuke i polaganja lova kog ispita

I) Lova ki obi aji i kultura:

- (1) osnova lova kih obi aja i lovne kulture (istorijat lovstva i lovnih propisa, najvažniji lova ki obi aji i njihov zna aj i pitanje predstavljanja kulture lova),
- (2) osnove iz zakonodavstva koje se odnose na lovstvo (pravo na lov, lovna karta, izdavanje dozvole za lov, popunjavanje izveštaja o izvršenom lovu, naknada za ulovljenu divlja , prate a dokumentacija za ulovljenu divlja i njene delove),
- (3) ostali propisi kojima se ure uje divlja i lovstvo;

II) Biologija i bolesti divlja i:

- (1) vrste sisara i ptica svrstane u lovnu divlja i njihove najzna ajnije osobine (podela divlja i po statusu zaštite, najugroženije zašti ene i strogo zašti ene vrste divljih sisara i ptica, rasprostranjenje, biologija, morfologija i vreme reprodukcije, trajanje lovne sezone/lovostaj),
- (2) ishrana i prihranjivanje divlja i u lovištu (obrada i podizanje polja i remiza za divlja , prikupljanje i iznošenje hrane, soli i medikamenata u lovište),
- (3) bolesti divlja i (naj eš e bolesti od kojih oboleva krupna dlakava, sitna dlakava i pernata divlja i krupne zveri, zoonoze i mere za spre avanje pojave, širenja i suzbijanja bolesti divlja i),
- (4) zdravstvena zaštita divlja i (mere zdravstvene zaštite divlja i, mere za spre avanje štete na divlja i i štete od divlja i, neškodljivo uklanjanje leševa divljih životinja i pasa i ma aka lutalica),
- (5) utvr ivanje broja, strukture i stanja divlja i u lovištu (pra enje, osmatranje i brojanje divlja i),
- (6) postupak sa ulovljenom divlja i i promet divlja i (obeležavanje ulovljene divlja i, odstranjivanje utrobe-iznutrica, priprema za prenos-transport, hla enje ulovljene divlja i i postupak sa trofejom u toku transporta-nošenja na obradu);

III) Gazdovanje lovištem, uslovi i na ini lova:

- (1) lovište (pojam lovišta, podela lovišta, ure ivanje lovišta, lovni i lovno-tehni ki objekti, poboljšanje prirodnih uslova staništa u lovištu),
- (2) planska dokumenta za gazdovanje lovištem (program razvoja lovog podru ja, lovna osnova lovišta, godišnji plan gazdovanja lovištem, program naseljavanja divlja i),
- (3) uslovi i na ini lova divlja i (na ini lova, organizacija izvo enja lova krupne, sitne dlakave i sitne pernate divlja i i krupnih zveri, upotreba lova kih pasa, sokola i ptica grabljivica u lov),
- (4) trofeji divlja i (procena trofea u prirodi i trofejni list);

IV) Lova ko oružje, municija i lovna balistika:

- (1) lova ko oružje i municija i tehnika ga anja (istorijat, podela, vrste i namena lova kog oružja, municija za lova ko oružje i njene osobine, nišanski ure aji i sprave, tehnika ga anja lova kim oružjem, lovna balistika, ograni enja upotrebe lova kog oružja i lova ke municije i lovno streljaštvo),
- (2) mere bezbednosti u lovnu (propisi o merama bezbednosti u lovnu, mere bezbednosti pri dolasku u lov, u toku lova i pri povratku iz lova i spre avanje pojave i širenja požara),
- (3) prva pomo u lovnu (povrede u lovnu, postupak sa povre enim licem, prva pomo povre enom, prenos, prevoz do medicinske ustanove i rizici);

V) Lovna kinologija:

- (1) lovna kinologija (vrste lova kih pasa, upotreba lova kih pasa u lovnu, obuka lova kih pasa i prate a dokumentacija za lova ke pse),
- (2) bolesti lova kih pasa (naj eš e bolesti od kojih oboljevaju lova ki psi, zoonoze i mere za spre avanje pojave, širenja i suzbijanja bolesti lova kih pasa).

I. Lova ki običaji i kultura

Šta je Eti ki kodeks lovaca Srbije.

Dokument u kome su sadržani propisi vezani za ponašanje lovaca u lovnu, prema drugim lovcima, lova kom psu, oružju, municiji i opremi za lov, prema divlja i pre i nakon odstrela?

Kada se obavlja lova ko krštenje i na koji način se odaje poast odstreljenoj divlja?

Lova ko krštenje se obavlja kada lovac prvi put odstrelji krupnu divlja. Krupnoj divlja i (jelen, srnda, muflon divokoza i tetreb) odaje se poast tako što se divlja položi na desni bok, lovac klekne i u zubalo (ili kljun) stavi odlomljenu granicu drveta, što simbolizuje poslednji zalogaj.

Kako se, zbog bezbednosti, u grupnom lovnu obeležavaju lovci i lovački psi?

Neophodno je da svaki lovac ima obeležavaju u traku na kapi, kapu ili obeležje na ramenom delu lova kog prsluka jarke u ljive boje. Za psa se koriste jarki u ljivi okovratnici.

Ko izdaje lovnu kartu u Srbiji i pod kojim uslovima?

Lovnu kartu izdaje Ministarstvo nadležno za lovstvo – uslovi su položen lovački ispit i oružni list.

Koja su dokumenta neophodna da bi lovac (vo a grupe lovaca) zakonski u estvao u lov?

Lovac treba da poseduju sledeća dokumenta: oružni list, lovnu kartu, dozvolu za lov, identifikacionu karticu za lovački psa (ako u estvuje), i markicu za obeležavanje odstreljene krupne divlja i.

Ko izdaje dozvolu za lov i izveštaj o izvršenom lov?

Dozvolu za lov i izveštaj o izvršenom lovnu izdaje ovlašćeno lice korisnika lovišta lovca ili vođe i grupe koji poseduju: dokumentaciju za oružje, lovne karte i id kartice za l.pse.

ime se obeležava divlja neposredno nakon odstrela?

Markicom za obeležavanje odstreljene divlja i, koje izdaje Ministarstvo nadležno za lovstvo.

Koja je neophodna dokumentacija da bi se nesmetano transportovala odstreljena divlja i njeni delovi?

Neophodna dokumentacija za transport je: -propratnica za odstreljenu divlja koju izdaje korisnik lovišta na osnovu izveštaja o izvršenom lovnu; - markica za obeležavanje divlja i, trofejni list (za trofejne jedinke) i veterinarsko uverenje o zdravstvenoj ispravnosti mesa.

Ko vrši kontrolu lovišta, lovaca, lovačkog oružja, municije i opreme za lov u toku lova?

U toku lova kontrolu vrši lovočki uvar, inspektor za lovstvo, MUP, a izuzetno i druga službena lica.

Koje su obaveze lovca tokom godine kada je divlja ugrožena nedostatkom hrane, vode i skloništa, ekstremno niskim ili visokim temperaturama?

Obaveza lovca je da divlja i obezbedi mir, da se lov ograniči ili u potpunosti obustavi, da se obustavi obuhvatavanje lovačkih pasa i na terenima predviđenim za to, da kontroliše lovište da ne dođe do povrednih gubitaka divlja i od predstavnika i nedozvoljenih na tlu lova, da obezbedi hranu i vodu.

Lova ka Zakletva

Zaklinjem se, da u poštovati načela i odluke Kodeksa lovaca Srbije, i po njima se upravljati u životu, sve dok budem imao pravist da budem lovac.

Poštova u prirodu i divlja.

Lovi u zakonito, lovački ispravno i sam u sebe kontrolisati, da uvek inim takoo.

Poštova u odluke lovačke organizacije.

Trudi u se da doprinesem ugledu lovstva.

Negova u lovačko drugarstvo.

Poštova u iskusne i ugledne lovce i uvažavati njihove savete.

Svoje znanje i iskustvo prenosi u mlađim lovcima.

Uči u pravist i dostojanstvo lovstva i plemenitu lovačku tradiciju

ETI KI KODEKS LOVACA SRBIJE

Kodeks o ponašanju lovaca

(izvodi)

Lov je najstarija delatnost oveka koja se oblikovala kroz istoriju, od prvobitne zajednice do današnjeg dana.

Kroz istoriju ljudske zajednice nastajala su, razvijala se i poštovala nepisana pravila koja su ure ivala lov, pravo na plen, odnose me u lovcima i odnose lovaca prema divlja i.

Kodeks je putokaz i oslonac lova koji savesti za moralno ponašanje i za odnose lovaca i lova kih organizacija prema prirodi, divlja i, lova kom oružju i opremi, društvenoj sredini, lova kim drugovima ilova kim psima.

Lovac se u prirodi i u lovištu kre e na na in koji ne uznemirava divlja i druge divlje životinje. Kretanje, zadržavanje i boravak lovca u prirodi i u lovištu ne sme štetiti prirodi. Lovac se ponaša prema živoj ili mrtvoj divlja i humano i sa poštovanjem, u skladu sa stru nim pravilima. Lovac rukuje lova kim oružjem brižno i sa punom li nom odgovornoš u za sigurnost, u skladu sa zakonom.Pre svakog hica lovac mora sa puno ogovornosti prosuditi opravdanost hica, po na elima bezbednosti i lova ke ispravnosti. Lovac u lovnu brine o svojoj i bezbednosti drugih u esnika, pre i za vreme lova ne konzumira alkohol, vodi ra una o kretanju u lovištu, rastojanju od dugih lovaca i pravcu pucanja na divlja .

Lovac nikada ne puca ako mu vidik nije ist, niti puca na divlja ispred drugog lovaca.

Lovac puca na sitnu dlakavu divlja samo kada je ona u pokretu, na pernatu divlja samo kada je u letu i to ne u jato ve samo u jasno izdvojenu jedinku.

Lovac puca na krupnu divlja samo kada je ona na nogama i u mirovanju, osim divlje svinje.

Nije lova ki pucati preblizu niti predaleko, a na krupnu divlja u glavu ili stražnjicu.

Prilikom ranjavanja divlja i, lovci prvo pronalaze ranjenu divlja , a tek potom nastavljaju lov.

Sitna i pernata divlja pripada lovcu koji je na tu divlja poslednji pucao, a trofej krupne divlja i pripada lovcu koji je divlja prvi ranio.

Lovac u lovnu, posle pucanja, nikada ne uzvikuje "moj je", kada divlja padne.

Lovac u lovnu ne sme uloviti više divlja i od broja koji je odredio doma in lova.

Lovinu iz zajedni kog lova u esnicima deli doma in lova, bez obzira ko je koju divlja ulovio. Lovac ne bira ulovljenu divlja i ne traži od doma ina lovinu za lica koja nisu u estvovala u lovnu.

Lovac svoje oružje i opremu održava uvek u ispravnom stanju.

Lovac svoju pripadnost lova koj organizaciji, obeležava i nošenjem lova ke ode e, sve ane u sve anim prilikama i terenske za lov.

Lovac, u grupnom lovnu, mora imati obeležavaju u traku na kapi, kapu, ili obeležje na ramenom delu lova kog prsluka ili jakne, jarke, uo ljive boje.

Kultura naroda se odražava i u lova kim obi ajima, koji su sastavni deo narodnih obi aja i navika.

Poslednji zalogaj

Simbol poslednjeg zalogaja divlja i je zelena gran ica sa tri vrha. Lovac je stavlja ulovljenoj divlja i u zubalo ili kljun. Tako se lovac simboli no odužuje divlja i za njenu žrtvu, odnosno zahvali joj za trofej. Poslednji zalogaj -gran icu, lovac uvek treba da odlomi, a ne da odreže. To se ini na kraju lova, kada je divlja ve položena na desnu stranu tela, sa levim bokom nagore. Lovac treba da klekne pored divlja i i da joj sa poštovanjem preda zelenu gran icu. Po pravilu, poslednji zalogaj predaje lovac.

U našim lovištima, poslednji zalogaj pripada vrstama krupne divlja i iz reda papkara: jelen evropski, srna, jelen lopatar, belorepi jelen, muflon i divokoza. Poslednji zalogaj je pripadao velikom i malom tetrebu. Sada su te vrste divlja i trajno zašti ene i zato je za njih poslednji zalogaj samo zanimljivost iz istorije lovstva. Poslednji zalogaj nikada ne pripada vrstama krupne divlja i iz reda zveri, medved i ris kao ni divljoj svinji.

Lov eva gran ica

Lov eva gran ica je vrh gran ice etinarskog ili listopadnog drveta, kao dokaz lova ki ispravnog ulova krupne divlja i bilo koje vrste, a lovac je nosi na desnoj strani lova kog šešira. Lovac nosi gran icu plena samo na dan lova odredjene divlja i, jer gran ica na lova kom šeširu zna i da je taj dan lovac lova ki ispravno ulovio divlja .

Lova ko krštenje

Lova ko krštenje je stari lova ki obi aj. To je prijem novajlija u lova ko bratstvo. Po pravilu, krsti se novajlija koji je lova ki ispravno ulovio prvu krupnu divlja . Lova ko krštenje sadrži ostatke starog obreda primanja u vitezove. Obi aj smo uzeli iz davne prošlosti, kada je krupnu divlja bilo mnogo teže uloviti nego danas i zato je lov bio dokaz viteške veštine. Lova ko krštenje se obavlja neposredno posle lova, u kome je novajlija, lova ki ispravno, ulovio krupnu divlja . Kada u grupnom lovnu lovimo krupnu divlja , obi no nema prilike za krštenje odmah posle ulova, nego u poslednjem pogonu, u lova kom domu ili gostonicu. Ako krštenje napravimo kasnije, plen može da zameni trofej ulovljene divlja i. Lovnik obaveštava da je novajlija lova ki ispravno ulovio prvu krupnu divlja i zato se on po starom obi aju može krstiti, a njegovo znanje proveriti. Kada se krštenje odobri, bira se lova ki sud, koji ima predsednika i dva potpredsednika, tužilac, branilac i lova ki kum, koji krsti novajliju, od iskusnih lovaca. Po ispitivanju, završnoj re i tužioca i branioca, predsednik se savetuje sa potpredsednicima i sud objavljuje kakvom je "kaznom" kažnjen novajlija. Kazna se sastoji od odredjenog broja udaraca prutom, po zadnjem delu novajlige, koji mogu biti "vru i" ili "hladni". Kandidatu naredjuju da legne na klupu, grudima na odloženi plen. Kaznu izvršava lova ki kum i pri tome govori: "Krstim te u ime Sv. Evstatija, za lova ku ast i poštenje". Pre nego što kršteni ustane, simboli no ljubi ulovljenu divlja . Predsednik proglašava da je kršteni postao punopravni lova ki drug i opominje ga da nikada ne povredi lova ku ast i u lovnu lova ku ispravnost. Udarci neka mu budu opomena da u lovstvu posle greha stiže kazna. Krštenom za uspomenu uru uje krsni prut sa datumom krštenja. Kršteni lovac sa zahvali za ast i obe a da e se pokazati kao vredan i pravi an lovac. Posle toga sledi estitanje i svim prisutni nazdravljaju.

II. Biologija i bolesti divlja i

Kako se razvrstava divlja po lova kim pravilima, biologiji divlja i i statusu zaštite?

Divlja je: 1.) krupna i sitna ; 2.) dlakava (sisari) i pernata (ptice); 3.) trajno zašti ena i lovostajem zašti ena.

Koje su trajno zašti ene vrste divlja i u Srbiji?

To su: sisari – mrki medved, ris, vidra, hermelin, stepski tvor, šarenim tvor i dabar; ptice – veliki tretreb jarebica kamenjarka, šumska jarebica - leštarka, , divlja patka lastarka, divlja patka kašikara, divlja patka kreketaljka, divlja patka ubasta, siva guska, mala lisasta guska i barska šljuka - bekasina.

Kada je lovna sezona na:

- srnda a, srnu i lane?
- divljeg vepra, krma u, prase/nazime do 60 kg?
- zeca?

Lovna sezona traje na:

- srnda a od **15.04.** do **30. 09.**; - srnu i lane od **01.09.** do **31.01.**
- divljeg vepra i nazime od **15.04.** do **28.02.**, - krma u od **01.07.** do **31.12.**;
- zeca od **15.10.** do **31.12.**

Kada je dozvoljeno hvatanje zeca?

Hvatanje je dozvoljeno je u periodu od **15. 10.** do **31. 01.**

Kada je lovna sezona na fazana iz slobodne prirode, na fazana iz vešta kog uzgoja i pod kojim uslovima?

Lovna sezona na fazana iz slobodne prirode traje od **01.10.** do **31.01.**, na fazana iz vešta kog uzgoja cele godine na poligonima za lov divlja i.

Koje vrste divlja i se prema Zakonu o divlja i i lovstvu ne mogu gajiti u otvorenim lovištima?

U otvorenim lovištima se ne mogu gajiti alohtone vrste divlja i (divlja koja je uneta iz drugih delova sveta).

U kom periodu je dozvoljen grupni lov na divlje svinje u lovištima Srbije, a u kom na krupne zveri/predatore?

Grupni lov na divlje svinje je dozvoljen u periodu od **01. 09.** do **31. 01.**, izuzev krma e koja se može loviti do **31.12.**, a na krupne zveri (vuk, šakal i lisica) od **01. 09.** do **28. 02.**

Kada po inje i koliko traje parenje srna. ?

Parenje srna je u periodu od kraja jula do po etka septembra u zavisnosti od nadmorske visine, temperature vazduha... Traje oko 4 nedelje. Pored letnjeg ima i jesenje parenje (novembar).

Koliko traje bremenitost i koliko lanadi olani srna ?

Bremenitost srne traje od **150** do **165** dana nakon parenja u novembru, ukoliko se parenje odigra u normalno vreme dolazi do zaustavljanja razvoja embriona (embriotenuja) te tako prividno nosi izme u **240** i **270** dana. Srna olani **2** laneta, re e j1 ili 3.

Koliko traje bremenitost divlje svinje i koliko oprasi divljih prasi a?

Bremenitost traje do **114** dana. ($\approx$ 3 meseca, 3 nedelje i 3 dana). Oprasi 3 do 9 prasadi, naj eš e **6**, a može i do 13.

Kada po inje i koliko traje period parenja evropskog jelena?

Period parenja evropskog jelena (rika) traje od druge polovine avgusta, pa sve do kraja septembra (polovine oktobra)..

Kada po inje i koliko traje parenje zeca, koliko traje bremenitost i koliko mладунaca okoti ze ica?

Parenje zeca traje od zime (januar-februar) pa sve do kasne jeseni (oktobar). Bremenitost ze ice traje oko **42** dana. Ze ica okoti 2 do 6 mладунaca po ko enju (ali je mali stepen preživljavanja).

Koliko puta godišnje, fazanka polaže jaja.

Fazanka polaže jedno leglo godišnje, ali u slu aju da leglo nastrada, polaže ponovo najviše do tri puta godišnje. Fazanka položi 12-18 jaja, kasnija legla su manja.

Koliko traje period leženja fazana / poljske jarebice?

Period leženja (inkubacije) traje 24-25 dana.

Koliko u proseku ženka poljske jarebice položi jaja?

Ženka poljske jarebice položi 18-22 jaja.

Koliko traje period inkubacije goluba, gugutke, divlje patke i divlje guske?

Period inkubacije goluba traje 17 dana, gugutke 16-17 dana, divlje patke traje 24-28 dana, divlje guske 27-29 dana.

Kada po inje i koliko traje period parenja lisice, šakala i vuka?

Period parenja lisice, šakala i vuka po inje krajem januara i traje ceo februar. Šakal se izuzetno može pariti više puta.

Koja je razlika između rogovova i rogovljaka, koje vrste divlja i, u Srbiji, imaju robove a koje rogovlje?

Rogovi su šuplje rožnate tvorevine koje imaju jedinke iz porodice goveda i oni stalno rastu. (mužjak i ženka divokoze, mužjak muflona)

Rogovlje je koštana tvorevina koju nose mužjaci iz porodice jelena (mužjaci: jelena, jelena-lopatara, beloredog jelena i srnda a.) i oni se svake godine odbacuju i izrastaju novi.

Kolika je težina srnda a odnosno srne i od koga zavisi?

Srnda je težak oko 25-35 kg (ređe do 40), zavisi od uslova staništa, nadmorske visine i starosti. Ženka je 10% lakša.

Kolika je težina zeca?

Zec teži 3,5-4 kilograma, izuzetno i do 5 kg.

Kolika je težina poljske jarebice i jarebice kamenjarke?

Poljska jarebica teži oko 350 grama, a kamenjarka 400 do 450 grama.

Koliko je u proseku teška prepelica?

Prepelica u proseku teži od 90 do 150 grama.

Bolesti divlja i, osnovna podela?

Bolesti divlja i se mogu podeliti na: **nezarazne** (razna zapaljenja), **zarazne** (virusne ili bakterijske infekcije) i **parazitske** (izazvane unutrašnjim – metilj i pantlji aram, ili spoljašnjim – šuga i krpelji).

Koje su najčešće bolesti divljih svinja?

Najčešće bolesti su: svinjska kuga, trihinelzoza i pantlji aram,

Koje su najčešće vrste bolesti od kojih oboljevaju papkari-preživari?

Najčešće bolesti su: slinavka i šap (virusna oboljenja); crni prišt, tuberkuloza, bruceloza, stafilocokoza, listerioza, aktinomikoza i aktinofitoza (bakterijska oboljenja); krpelj, šuga, pupipara i malofaga (spoljašnji paraziti); štrkalj, ugrk, mali i veliki metilj (unutrašnji paraziti).

Koje su najčešće bolesti ptica?

Najčešće bolesti su upale organa za disanje i varenje, singamoza (crveni crv) i kokcidioza (parazitska), atipi na kuga (virusna), tifus, kolera i tuberkuloza (bakterijska).

Koje su najčešće bolesti zeca?

To su: razne upale kože i sluzokože i unutrašnjih organa – zarazne bolesti; krpelj, mali i veliki metilj, kokcidioza, pantlji aram, šuga, plužni vlasti – parazitske bolesti; bruceloza, zeđa kuga, pseudotuberkuloza, tularemija, toksoplazmoza – virusna i bakterijska oboljenja.

Koje su najčešće bolesti predatora u lovištu?

To su besnilo, ehinokokoza i šuga, pojedine vrste poput medveda i jazavca mogu biti zaražene trihinelozom.

Šta su zoonoze, koje su najčešće i najopasnije?

Zoonoze su bolesti divlja i od kojih mogu oboleti i ljudi. Najčešće su besnilo, trihinelzoza, antraks, ehinokokoza, šuga, tularemija, salmonelzoza, ptičji grip, bruceloza, kuga i toksoplazmoza..

Na koji se način mogu lečiti divlje životinje u lovištu?

Najlakši način davanja lekova je preko hrane i vode, dok se kod krupne divlja i može koristiti i uspavljanje ili hvatanje i vakcinisanje..

Kada se vrši brojanje divlja?

Brojanje divlja i vrši se u rano proljeće, pred početak lovne godine, dok vegetacija još nije bujna, divlja je još uvek grupisana i mladunci nisu počeli da dolaze na svet.

**Koje su neophodne mere da bi se spre ile - štete na divlja i,
odnosno - štete od divlja i?**

Opšte mere su : održavanje optimalne brojnosti; zaštita od: nezakonitog lova, predatora, utapanja, saobra aja; sredstava za zaštitu bilja i drugih hemijskih sredstava i elementarnih nepogoda; kontrola lova kog oružja i municije; izgradnja lovno-tehni kih objekata; spre avanje i suzbijanje zaraznih bolesti; obezbe enje dovoljne koli ine hrane i vode u lovištu; podizanje i redovno održavanje: polja i remiza; podnošenje zahteva za postavljanje saobra ajnih znakova „divlja na putu“ i ograni enje brzine gde je to potrebno. Posebna mera za spre avanje šteta **od divlja i** je blagovremeno pružanje pomo i i informacija vlasnicima i korisnicima ugrožene imovine;

Na koji na in se iz lovišta mogu neškodljivo ukloniti leševi uginulih životinja?

Leševi uginulih životinja mogu se ukloniti zakopavanjem ili spaljivanjem, uz ovlaš eno lice iz komunalne službe.

Na koji na in i pod kojim uslovima je potrebno iz lovišta ukloniti pse i ma ke bez kontrole vlasnika (nekada "latalice" sad "odbegli ku ni ljubimci") ?

Psi i ma ke bez kontorle vlasnika uklanjuj se iz lovišta tako što se obavesti nadležna komunalna služba, osim u slu aju kada direktno ugrožavaju divlja , ljude ili imovinu korisnika lovišta kada je dozvoljen odstrel.

Na koji na in se obeležavaju, nakon odstrela, divlji vepar (srnda), divlja krma a (srna) i nazime (lane)?

Odstreljeni mužjak se obeležava trodelnom markicom (jednom - trup, drugom - unutrašnji organi i tre om - trofej), ženke i podmaladak dvodelnom markicom (trup i unutrašnji organi).

Zašto se divlja i nakon odstrela vadi utroba?

Nakon odstrela divlja i potrebno je izvaditi utrobu da ona ne bi kontaminirala (zagadila) meso divlja i, naro ito ako je pogotkom ošte ena utroba, ukoliko je divlja dugo bila ranjena ili ukoliko su visoke temperature.

Kako ne sme da se transportuje odstreljena divlja kroz lovište?

Odstreljena divlja ne sme da se transportuje sa neizva enom utrobom, sa ranom ili drugim rezovima izloženim vazduhu i prašini, na krovu ili haubi automobila ili u plasti noj kesi.

Gde se vrši rashla ivanje trupova odstreljene divlja i?

Rashla ivanje trupova vrši se u posebnim objektima za skladištenje mesa divlja i.

Grafi ki prikaz lovostaja i lovnih sezona (2012)

Pravilnik o proglašavanju lovostajem zašti enih vrsta divlja i
 („Službeni glasnik R.S. br. 9/12 od 05.02.2012. godine)

1. Sisari**(94 vrste, 22 lovne vrste)**

R.b	vrsta / period	pol	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
1.	Divokoza	m												
		f												
2.	Muflon ### (### ogradjena lovišta)	m												
		f/juv												
3	Jelen – lopatar ###	m/f												
4	Jelen – belorepi ###	m/f												
5	Jelen – evropski	m/f												
6	Srna	m												
		f												
7.	Divlja svinja	m/juv												
		f												
8	Vuk * * APV	m/f												
		m/f												
9	Šakal	m/f												
10	Lisica	m/f												
11	Rakunoliki pas	m/f												
12	Ondatra	m/f												
13	Nutrija	m/f												
14	Divlja ma ka ** **APV	m/f												
		m/f												
15	Kuna belica	m/f												
16	Kuna zlatica	m/f												
17	Lasica	m/f												
18	Mrki tvor	m/f												
19	Jazavac	m/f												
20	Sivi puh	m/f												
21	Veverica	m/f												
22	Zec	m/f												

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	---	----	-----

Legenda :

 Lovostaj / Non hunting period

 Lovna sezona / Hunting season

m - mužjak/male; f-ženka/female; juv-mladun e/juvenilia

Grupni lov

g.l. Divlja svinja (IX - I), Vuk,Šakal,Lisica (IX - II),

Trajno zaštiene vrste (7)

 Medved,Ris,Vidra,Hermelin,Dabar,Stepski i Šarenij tvor.

2. Ptice

(O 360 vrsta, 23 lovne vrste)

R.b	vrsta / period	pol	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
1	Fazan (prirodni)	m/f												
2	Poljska jarebica	m/f												
3	Šumska šljuka # # podru ja preko 500 mnv	m/f												
4	Divlja guska lisasta	m/f												
5	Divlja guska glogovnja a	m/f												
6	Liska crna	m/f												
7	Barska kokica	m/f												
8	Divlja patka gluvara	m/f												
9	Divlja patka kržulja	m/f												
10	Divlja patka pup anica	m/f												
11	Divlja patka zviždara	m/f												
12	Divlja patka ri oglava	m/f												
13	Divlji golub grivnaš	m/f												
14	Gugutka	m/f												
15	Grlica	m/f												
16	Prepelica	m/f												
17	Ga ac	m/f												
18	Sojka (kreja)	m/f												
19	Jastreb kokošar ***	m/f												
20	Veliki kormoran ***	m/f												
21	Siva aplja ***	m/f												
22	Siva vrana ***	m/f												
23	Svraka ***	m/f												

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	---	----	-----

Legenda :

	Lovostaj / Non hunting period
--	-------------------------------

	Lovna sezona / Hunting season
--	-------------------------------

m - mužjak/male ; f - ženka/female

*** Lov radi spre avanja šteta * u skladu sa godišnjim planom

Poligoni za lov divlja i

pol Sitna divlja iz vešta kog uzgoja lovi se cele godine *

Trajno zašti ene vrste (10)

	Veliki tetreb,Jarebica kamenjarka,Leštarka,Bekasina, Divlja patka šiljkan,kašikara, egrtuša i ubasta, Divlja guska i Mala lisasta guska
--	--

Priredio: Aleksandar erani , CIC

FENOLOŠKI KALENDAR PRIRODE

Poznavanje biologije divlja i je neophodno za usklaivanje radova u lovištu sa godišnjim životnim ciklusima lovnih vrsta. Ovi podaci su veoma važni za preduzimanje odgovarajućih mera očuvanja vrsta u najosetljivijem periodu godine - periodu razmnožavanja.

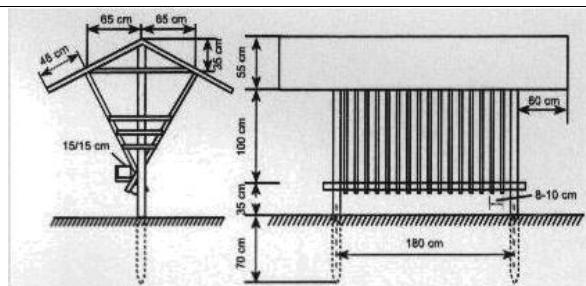
Pregled osnovnih podataka o gnezdenju najzastupljenijih lovnih vrsta ptica :

Vrsta	Biomasa (kg)	Gde pravi gnezdo	Kada pravi gnezdo	Broj jaja	Dužina leženja (dana)	Br. legla godišnje	s/m	Status
Divlja guska	3,0-5,0	na zemlji	III-IV	5 – 8	28-29	1	m	TZ
Divlja patka-gluvara	1,0-1,4	na zemlji u šašu, razna mesta	IV	7-14	22-28	1	s/m	L
Divlja patka-krdža	0,6–0,8	močvara, rit	IV	9-12	26	1	m	L
Liska crna	0,4-0,5	močvara, bara, rit	V	7-12	21	1	s	L
Fazan	1,2-1,6	na zemlji u šumi i polju	IV-V	10-12	24-28	1	s	L
Jarebica kamenjarka	0,5-0,7	kamenjar, grmlje	V-VI	10-15	21-24	1	s	TZ
Poljska jarebica	0,3–0,4	na zemlji u polju	V	10-22	23-24	1	s	Lcg
Prepelica	0,1	na zemlji u polju	IV-V	8-16	19-20	1	s/m	L
Šumska šljuka	0,2-0,5	na zemlji	IV-VIII	4	20-24	2	m	L
Golub grivnjaš	0,4-0,6	na drveću	IV-VII	2	15-18	2	s/m	L
Grlica	0,2–0,3	na drveću	IV-VII	2	14-17	2	m	L
Gugutka	0,25	na drveću i zgradama	III-IX	2	14-17	3 - 4	s	L
Jastreb kokošar	1,4–1,8	na starim stablima	IV	2-4	35-38	1	s	L
Siva vrana	1,2–1,4	na visokim stablima, u šumi	IV	4-6	20	1	s	L
Svraka	0,5-0,6	na drveću	III-IV	4-8	18	1	s	L

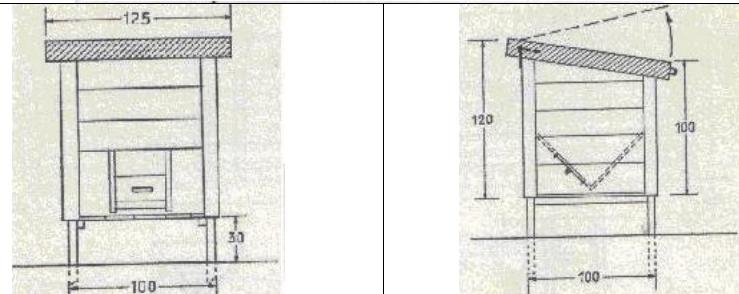
Većina vrsta ptica ima i odgaja samo jedno leglo godišnje, ali ima i vrsta koje to redovno imaju dva ili čak više puta godišnje. One vrste ptica koje normalno imaju samo jedno leglo ukoliko im ono iz bilo kog razloga propadne, snesu i izvedu novo. Međutim, ta zakasnela legla uvek imaju manji broj jaja i manje šanse za preživljavanje mладунaca.

III. Gazdovanje lovištem, uslovi i načini lova

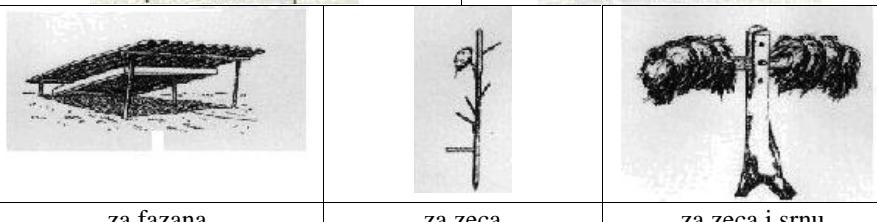
Hranilište za srne

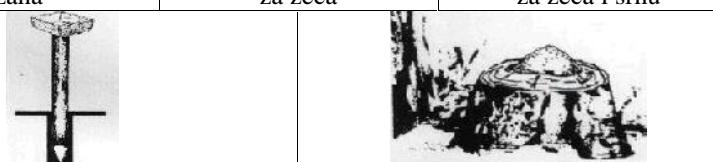
Hranilište za divlje svinje

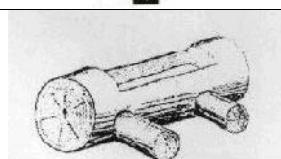
Hranilište

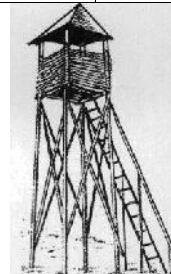
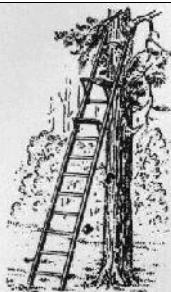
Solišta

Pojilišta

eke Osmatra nice

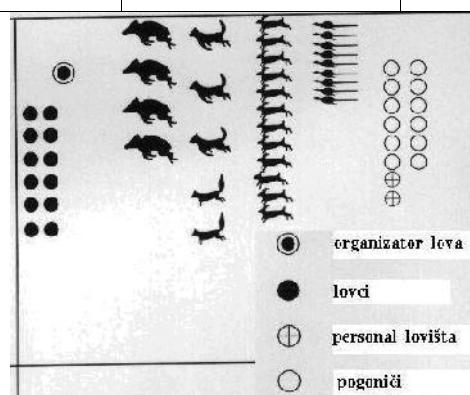
Privremena-drvo

Stabilna-otkrivena

Stabi na-natkrivena

Stabilna-zatvorena

Lovna kultura
Redjanje divlja i posle lova
Odavanje po asti plenu

III. Gazdovanje lovištem, uslovi i na ina lova

Kako se dele lovišta u zavisnosti od na ina gazdovanja?

U zavisnosti od na ina gazdovanja, lovište može biti otvoreno ili ograničeno i lovište posebne namene.

Kako se dele lovišta u zavisnosti od nadmorske visine?

U zavisnosti od nadmorske visine lovišta mogu biti ravni, planinska, brdska i planinska.

Koje vrste lovnih objekata postoje?

Objekti u lovištu mogu biti lovno-tehnički, lovno-proizvodni i ostali objekti (lovačke kuće).

Koje vrste lovno-tehničkih objekata postoje?

Lovno-tehnički objekti su: visoke i niske eke, hranilišta, pojilišta, solišta, kaljužišta, polja za divljači i remize.

Kako se dele eke-osmatračice?

eke-osmatračice se dele na visoke (preko 3 m) i niske (do 3 m.), zatvorene i otvorene, stabilne i privremene - eke na drvetu.

Šta su remize i zašto su važne?

Remize su sastojine jednogodišnjih ili višegodišnjih biljaka koje se podižu da bi se divljači obezbedili zaklon i hrana.

ime se prihranjuje divljači?

Krupna divljač se prihranjuje kabastom hranom (seno, silaža...), zrnastom hranom (kukuruz, pšenica...), krtolastom hranom (repa, i oka...) i iznošenjem soli.

ime se prihranjuju grabljivci (predatori)?

Grabljivci se prihranjuju hranom životinjskog porekla na za to predviđeni hranilištima - mrciništima.

Koliko je godišnje potrebno soli po jednom grlu srne i divljači?

Godišnje je potrebno minimalno kilogram soli po grlu srne i divljači.

Na koji način se hrana i so iznose u lovištu?

Hrana se u lovištu iznosi u hranilišta, dok se so stavlja u solišta (korita, sanduči i sl.).

Koji planski dokumenti (za upravljanje i gazdovanje lovištem) postoje prema Zakonu o divljači i lovstvu?

Strategija razvoja lovstva Republike Srbije (važi 15 godina), Program razvoja lovnog područja (važi 15 godina), Lovna osnova lovišta (važi 10 godina), Godišnji plan razvoja lovišta (važi 1 godinu), i Program naseljavanja divljači.

Kako se mogu loviti divlje svinje, vuk, šakal i lisica?

Mogu se loviti u pojedinačnom ili grupnom lovu.

Koji su načini lova na sitnu divljač?

Sitna divljač se može loviti grupno, a načini su: pretraživanjem sa psom, prigonom, pogonom i kružnim lovom, a neke vrste kao grlica i barska divljač i do ekonom na preletu.

Kojim načinom lova se može loviti krupna divljač (srna, jeljen evropski...)?

Krupna divljač se može loviti u pojedinačnom lovu uz pratnju obućenog (stručnog nog) lica odnosno pratioca.

Da li se i gde na teritoriji Srbije može loviti uz upotrebu ptica grabljivica-sokolarenje?

Da, u lovištima u kojima je to predviđeno Lovnom osnovom.

A) Da li je prilikom lova dozvoljena upotreba elektronskih vabilica?

B) Šta su lokeri (locker-i)?

A) Ne; B) Lokeri su veštaci modeli divljači i lutke koje se postavljaju u lovište prilikom lova sitne divljači i do ekonom služe za privlačenje..

Šta predstavlja trofej divljeg vepra?

Zubi – oznaci iz donje vilice (sekači) i gornje (brusac) i, koji se nazivaju kljove. Lovački trofej može biti i ekinja sa leđama divljeg vepra. Kod krmača oznaci se nazivaju kljice.

Šta predstavlja trofej muflona ili divokoze (divojarca)?

Rogovi (sa gornjim delom lobanje ili celo preparirana glava i vrat).

Šta je trofej medveda, vuka, šakala, risa i divlje ma ke?

Lobanja i krvno.

Šta predstavlja trofej lisice, jazavca i rakunolikog psa?

Lobanja.

Šta predstavlja lova ki trofej kod sitne divlja i?

Cela preparirana divlja , a kod ptica pero iz repa ili krila.

Kako se obra uju trofeji divlja i kod kojih je trofej lobanja ili lobanja sa rogovima ili rogovljem?

Trofej se obra uje iskuvavanjem lobanje, iš enjem od tkiva i beljenjem lobanje u rastvoru vodonik-peroksida (H_2O_2).

Šta od pribora treba da ima ocenjiva trofeja srnda a?

Mernu vrpcu sa milimetarskom podelom, kuhinjsku vagu koja meri sa ta noš u od jednog grama i postolje za vagu sa viljuškom za potapanje rogovlja u vodu - merenje zapremine.

Koliko poena, prema CIC merilima, treba da ima trofej srnda a (vepra) da bi bio u kategoriji zlata?

Kriterijume za dodelu medalja trofejima odre uje CIC (Me unarodni savet za lovstvo i zaštitu divlja i).

Srnda 130,0 CIC poena, Vepar 120,0 CIC poena

Koja je neophodna dokumentacija za trofej divlja i da bi se mogao nesmetano transportovati?

Trofejni list i odgovaraju dokumentacija u skladu sa propisima koje ure uje veterinarstvo.

IV. Lova ko oružje, municija i lovna balistika

Koje vrste oružja je mogu e koristiti u lovnu u Srbiji?

Vatreno oružje i hladno oružje.

Kako se deli vatreno oružje namenjeno za upotrebu u lovnu?

Vatreno oružje dugih cevi (kratke cevi samo uz posebnu dozvolu za nošenje).

Kako se deli lova ko oružje dugih cevi?

Puške sa neolu enim cevima (sa marice), puške sa olu enim cevima (lova ki karabini) i kombinovane puške.

Kako se odre uje kalibar lova kih pušaka sa marica?

Kalibar sa marica odgovara broju kugli izlivenih od jedne funte olova (oko 454 grama). Ako od funte olova izlijemo 12 kugli to je kalibar 12 (pre nik cevi ≈ 18,2 mm). Kalibar 20 (pre nik Ø15,7 mm) je manji od kalibra 16 (pre nik ≈ 16,8 mm).

Kako se odre uju i ozna avaju kalibri lova kih karabina/pušaka sa olu enim cevima?

Kalibri su ozna eni naj e sa dve oznake, prvom koja predstavlja pre nik zrna i drugom koja ozna ava dužinu aure (npr. 7h57, 8h57, 9,3h64, ...). Mogu biti ozna eni i samo pre nikom zrna izraženim u inima (colovima) = 25,4 mm i nazivom konstruktora (npr. 223 Remington, 270 Winchester, ...). Tre u grupu ine nestandardne oznake kalibara (npr. 30-06 Springfield = 0.300 in a; 1906. godina).

Da li je u lovnu dozvoljeno koriš enje strelja ke i vojne municije?

Ne.

Koje vrste nišana se ugra uju na lpuške sa olu enim cevima?

Ugra uju se mehani ki i opti ki nišan.

Koji je krajnji domet sa mene municije, koji je krajnji efikasan domet i koja je optimalna daljina ga anja ovakvim oružjem i od ega to zavisi?

Krajnji domet zavisi od krupno e i procenjuje se da je za sa mu od 3 mm domet 300 metara (za 4 mm - 400 m.) Krajnji efikasan domet je od 60 do 90 metara, u zavisnosti od ja ine punjenja i tipa metka.. Optimalna daljina ga anja je 30-35 metara.

Koji je krajnji domet municije za puške sa olu enim cevima, koji je krajnji efikasan domet i koja je optimalna daljina ga anja ovakvim oružjem i od ega to zavisi?

Krajnji domet karabinske municije je 5-6 kilometara, a kod savremenih magnum punjenja i više.

Krajanji efikasan domet je **500-600** metara, a optimalna daljina ga je do **50** do **150** metara, s tim da uz korištenje optičkih nišana može da se gađa i do 250-350 m, ali nije preporučljivo.

Kojom vrstom oružja i municije je moguće loviti divlje svinje, vuka, šakala i lisicu?

Oružjem sa olujnim i oružjem sa neolujnim cevima.

Kojom vrstom oružja i municije je moguće loviti krupne papkare-preživare, kao što su srna i jelen evropski?

Isključivo oružjem sa olujnim cevima.

Koji je najmanji kalibar i težina zrna kojim se sme loviti jelen i d. svinja (osim podmlatka) ?

Najmanji kalibar 7 mm, težina zrna 9 grama (jelen, vepar)

Koji je najmanji kalibar i najmanja težina zrna kojim se u Srbiji sme loviti srna ?

Najmanji kalibar 5,6 mm, težina zrna 3,5 grama (srnica)

Da li se, u Srbiji, može loviti lukom i streлом?

Da, u ograničenim lovištima, gde je to predviđeno po lovnim osnovom.

Šta je neophodno da svaki lovac uradi sa oružjem sa olujnim cevima pre početka lova (sezona lova) na krupnu divlja?

Da proveri ispravnost i preciznost oružja na streljuštu.

Kako se postupa sa lovačkim oružjem-prilikom dolaska na zborni mesto, kratkog prekida lova, prelaska preko prepreka, nakon završetka lova i prilikom boravka u automobilu ili zatvorenim prostorijama?

Lovačke puške prelame se moraju biti prelomljene i ispraznjene, a lovački karabini ispraznjeni i sa izvadkom zatvara se.

Kako se puni odnosno prazni lovac ko oružje?

Lovac koji oružje se puni i prazni sa cevima okrenutim od lovaca, sa ustima cevi okrenutim ili ka zemlji ili ka nebnu.

Na šta se mora обратити pažnja prilikom pucanja na divlja?

Mora se обратити pažnja na položaj drugih učesnika u lovu (lovaca, pogoni a, l.pasa). Ne puca se ako se divlja ne vidi jasno (u gustišu) i ako se ne zna putanja metka.

Da li je dozvoljeno korištenje optičkih nišana za osmatranje terena, divljači i drugih lovaca i u esniku u lovu?

Nije dozvoljeno

Koji je postupak nakon pada lova kog oružja na zemlju, u sneg ili blato?

Treba proveriti da u cevima nije zadržano blato, lišće, sneg ili voda, i ispravnost ostalih mehaničkih delova.

Koje su najčešće povrede koje mogu da se dogode u toku lova?

Posekotine, ogrebotine, opeketine, promrzline, prelomi kostiju i uganuća, ujedi zmija i insekata, topotni udar, ranjavanje vatrenim oružjem.

Kako se pruža prva pomoć licu koja je ujela zmija?

Podvezivanje ujedenog dela, postavljanje hladnih obloga, transport povredenog do ambulante uz obavezno mirovanje.

Kako se pruža prva pomoć kod lica koja su zadobila prelom kostiju?

Mobilizacija prelomljene kosti i obezbeđenje transporta povredenog do ambulante.

Kako se pruža prva pomoć kod lica koja su zadobila opeketine i promrzline?

Obezbediti hitan transport povredenog do ambulante bez ikakvog tretiranja povreda.

Kako se pruža prva pomoć kod lica koja su zadobila ranu od vatrenog oružja?

Obezbediti hitan transport povredenog do ambulante bez ikakvog tretiranja povreda.

Kako se pruža prva pomoć kod lica koja su doživela topotni udar?

Postavljanje povredenog u hladovinu na provetrenom mestu (ne u zatvorenom), obezbeđenje hladnih obloga i tenosti.

Kako se pruža prva pomoć lovačkim psima koji su povredeni u toku lova?

Kod posekotina i ogrebotina - dezinfekcija rane. Kod topotnog udara postavljanje u hladovinu i obezbeđivanje tenosti. Kod težih povreda, ranjavanja, preloma, ujeda zmija, potražiti što pre veterinarsku pomoć.

V. Lovna kinologija

Iz kojih F.C.I. grupa je mogu e koristiti pse u lovnu?

FCI je me unarodna kinološka organizacija. **FCI** grupe lova kih pasa: III.(terijeri), IV.(jazavi ari), VI.(goni i i krvoslednici), VII.(pti ari) i VIII.(cunjavci i retriveri).

Koje pse je mogu e koristiti prilikom lova na sitnu divlja ,?

Pti are, cunjavce, retrivere, terijere i jazavi are koristimo za lov sitne pernate divlja i, a za lov zeca još i goni e.

Koji psi se koriste u lovnu na divlju svinju, vuka,šakala i lisicu?

Goni i,terijeri, pti ari, jazavi ari, cunjavci i krvoslednici.

Koje pse je mogu e koristiti za lov pod zemljom/jamarenje?

Terijeri i jazavi ari.

Na koji na in se vrši obuka lova kih pasa na terenu, kakvi tereni postoje?

Ogra eni teren za obuku lova kih pasa veli ine od **2** do **5** ha, neogra eni otvoreni teren za obuku lova kih pasa ve i od **100** hektara (ha), vešta ki rov za obuku pasa jamara.

Šta od dokumentacije treba da posedujete da bi lova ki pas mogao da u estvuje u lovnu?

Dokument je identifikaciona kartica za lova ke pse u koju su uneti osnovni podaci o psu i položenim ispitima. Osnovni podaci obuhvataju: pedigree (rodovnik), potvrdu o položenom ispit uro enih osobina odnosno radnom ispit.

Šta je ispit uro enih osobina?

Ispit kojim se proveravaju nasledna svojstva i organizuje se za pse sa rodovnikom starosti od **9** do **24** meseca života.

Koje su naj eš e rase jazavi ara (4. F.C.I. grupa) za lov?

Kratkodlaki i oštrodlnaki, re e dugodlaki jazavi ar.

Koje su naj eš e rase goni a (6. F.C.I. grupa) koje se koriste u lovnu ?

To su: srpski g, srpski trobojni g, crnogorski planinski g, posavski, istarski kratkodlaki i oštrodlnaki goni , bosanski barak, slova ki kopov i alpski brak jazavi ar.

Koji psi se koriste za pra enje krvnog traga?

Hanoveranski i bavarski krvoslednik, sve rase goni a, jazavi ara i terijera, ali i pti ari i cunjavci i retriveri.

Koje su naj eš e rase pti ara (7. F.C.I. grupa) koje se koriste u lovnu?

Engleski (ostrvski) pti ari: poenter, engleski i irski seter.

Kontinentalni pti ari: nema ki kratkodlaki i oštrodlnaki, vajmarski pti ar, epanjel breton, ma arska vižla.

Koje su naj eš e rase cunjavaca (8. F.C.I. grupa) koje se koriste u lovnu?

Cunjavci: engleski špringer španijel, koker španijel. Retriveri: zlatni retriever i labrador retriever.

Koje zoonoze su naj eš e kod lova kih pasa?

Toksoplazmoza (uzro nik parazit protozoa), **ehinokokoza** (mala pantlji ara), **leptospiroza** (uzro nik spiralne bakterije) i **besnilo** (uzro nik virus).

Kako se postupa sa lova kim oružjem-prilikom dolaska na zborno mesto,kratkog prekida lova,prelaska preko prepreka, nakon završetka lova i prilikom boravka u automobilu ili zatvorenim prostorijama?

Lova ke puške prelama e moraju biti prelomljene i ispražnjene, a lova ki karabini ispražnjeni i sa izva enim zatvara ima.

Kako se puni odnosno prazni lova ko oružje?

Lova ko oružje se puni i prazni sa cevima okrenutim od lovaca, sa ustima cevi okrenutim ili ka zemlji ili ka nebu.

Na šta se mora obratiti pažnja prilikom pucanja na divlja ?

Mora se obratiti pažnja na položaj drugih u esnika u lovnu (lovaca, pogoni a, l.pasa). Ne puca se ako se divlja ne vidi jasno (u gustišu) i ako se ne zna putanja metka.

Da li je dozvoljeno koriš enje opti kog nišana za osmatranje terena, divlja i i drugih lovaca i u esnika u lovnu?

Nije dozvoljeno

Koji je postupak nakon pada lova kog oružja na zemlju, u sneg ili blato?

Treba proveriti da u cevima nije zadržano blato, liš e, sneg ili voda, i ispravnost ostalih mehani kih delova.

Koje su naj eš e povrede koje mogu da se dogode u toku lova?

Posekotine, ogrebotine, opeketine, promrzline, prelomi kostiju i uganu a, ujedi zmija i insekata, topotni udar, ranjavanje vatrenom oružjem.

Kako se pruža prva pomo licu koja je ujela zmija?

Podvezivanje ujedenog dela, postavljanje hladnih obloga, transport povre enog do ambulante uz obavezno mirovanje.

Kako se pruža prva pomo kod lica koja su zadobila prelom kostiju?

Mobilizacija prelomljene kosti i obezbe enje transporta povre enog do ambulante.

Kako se pruža prva pomo kod lica koja su zadobila opeketine i promrzline?

Obezbediti hitan transport povre enog do ambulante bez ikakvog tretiranja povrede.

Kako se pruža prva pomo kod lica koja su zadobila ranu od vatrenom oružja?

Obezbediti hitan transport povre enog do ambulante bez ikakvog tretiranja povrede.

Kako se pruža prva pomo kod lica koja su doživela topotni udar?

Postavljanje povre enog u hladovinu na provetrenom mestu (ne u zatvorenom), obezbe enje hladnih obloga i te nosti.

Kako se pruža prva pomo lova kim psima koji su povre eni u toku lova?

Kod posekotine i ogrebotina - dezinfekcija rane. Kod topotnog udara postavljanje u hladovinu i obezbe ivanje te nosti. Kod težih povreda, ranjavanja, preloma, ujeda zmija, potražiti što pre veterinarsku pomo .